

suttirat

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอ่าวไทย

พื้นที่ชายฝั่งทะเลไทยประกอบด้วยชายฝั่งทะเลอันดามัน และชายฝั่งอ่าวไทย ซึ่งถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งด้านอุตสาหกรรม การคมนาคมขนส่ง การเกษตร การท่องเที่ยว และเป็นแหล่งผลิตพลังงานปิโตรเคมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้ง ทรัพยากรป่าชายเลน ป่าชายหาด แนวปะการัง และทรัพยากรสัตว์น้ำ ประกอบกับกิจกรรมต่างๆ ที่มนุษย์ได้บุกรุกธรรมชาติ การขุดลอกร่องน้ำทางเดินเรือ การสร้างท่าเทียบเรือ โรงงานอุตสาหกรรม เขื่อนกั้นคลื่น โรงแรม และรีสอร์ท มากมายตลอดแนวชายหาดทำให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องและรุนแรงต่อชายฝั่งทะเลไทยมากขึ้น ทุกๆ ปี โดยเฉพาะชายฝั่งอ่าวไทยเกิดการกัดเซาะอย่างรุนแรง ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรชายฝั่ง สิ่งปลูกสร้างต่างๆ รวมถึงคุณภาพชีวิตและวิถีชีวิตของชุมชน รวมถึงส่งผลกระทบต่อความสวยงามของชายฝั่งซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ (สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2550)

การกัดเซาะชายฝั่งเป็นปัญหาที่สำคัญซึ่งเมื่อเกิดการกัดเซาะขึ้นที่หนึ่ง ทราบก็จะไปถล่มอีกที่หนึ่ง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ ทั้งนี้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งสามารถเกิดได้จากสาเหตุตามธรรมชาติและการทำงานของมนุษย์ เช่น การเพิ่มขึ้นของระดับน้ำขึ้นของระดับน้ำทะเล การเกิดคลื่นลมรุนแรง การสร้างเขื่อนหรือฝายกั้นแม่น้ำ การสร้างกั้นเพงกันคลื่น (seawall) เขื่อนคักตะกอน (groin) เขื่อนหินทิ้ง (revetment) และแนวหินทิ้ง (revetment) เป็นต้น

ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอ่าวไทย

ชายฝั่งทะเลของประเทศไทยมีความยาวรวมทั้งสิ้น 2,600 กิโลเมตร แบ่งออกเป็นชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยมีความยาว 1,650 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งของจังหวัดต่าง ๆ รวม 17 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา บัตตานี และนราธิวาส ส่วนชายฝั่งด้านทะเลอันดามัน 950 กิโลเมตรครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งของ 6 จังหวัด ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล ทั้งนี้มีพื้นที่เขตเศรษฐกิจจำเพาะในทะเลกว่า 316,000 ตารางกิโลเมตร (สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2550)

ปัจจุบันการใช้ประโยชน์บนพื้นที่ชายฝั่งทะเลเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีการขยายตัวของชุมชนเพิ่มขึ้น มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคเป็นพื้นที่ชุมชน ที่อยู่อาศัย การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ เช่น การสร้างคอนโดมิเนียม บังกะโล บ้านพักตากอากาศ การพัฒนาด้านการขนส่งทางน้ำ เช่น การสร้างท่าเรือน้ำลึก ท่าเรือประมง เป็นต้น

นับได้ว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการสูญเสียสมดุลตามธรรมชาติของชายฝั่งด้วยอิทธิพลของกระแสน้ำ คลื่น ลม ที่เปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล ส่งผลให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลบางส่วนถูกกัดเซาะในบางพื้นที่อาจเกิดการกัดเซาะจนดินทรายเป็นโคลน ก่อให้เกิดการดินเซินหรือมีพื้นที่งอกออกมาและเป็นอันตรายต่อการเดินเรือ ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากในการป้องกัน และฟื้นฟูชายฝั่งทะเลที่ถูกกัดเซาะ และขุดลอกร่องน้ำที่ตื้นเขิน

สาเหตุของปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอ่าวไทย

สาเหตุของปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอ่าวไทยแบ่งเป็นสาเหตุหลักได้ 2 ประการ คือสาเหตุที่เกิดจากกระบวนการตามธรรมชาติและสาเหตุที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

1. กระบวนการตามธรรมชาติ เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นเองตามสภาพธรรมชาติ และมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพชายฝั่งอันส่งผลให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- **ลมมรสุมและพายุ** ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ถือเป็นลมประจำถิ่นที่มีอิทธิพลต่อสภาพอากาศบริเวณชายฝั่งอ่าวไทย และชายฝั่งอันดามัน รวมถึงมีอิทธิพลต่อการกัดเซาะชายฝั่งด้วย เนื่องจากลมมรสุมจะก่อให้เกิดคลื่นลมเคลื่อนเข้าปะทะ

คลังบทความของบล็อก

- ▼ 2012 (5)
 - ▼ กุมภาพันธ์ (5)
 - รัฐจักรของน้ำ
 - แนวคิดในการวางผังกรุงเทพมหานคร
 - ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอ่าวไทย
 - ภาวะน้ำท่วมในฤดูฝนและแล้งในฤดูแล้ง
 - มลพิษทางเสียงในกรุงเทพมหานคร

เกี่ยวกับฉัน

suttirat
ดูโปรไฟล์ทั้งหมดของฉัน

ชายฝั่ง นำพามวลทรายออกจากพื้นที่ชายฝั่งในช่วงเวลาหนึ่ง และจะนำพามวลทรายกลับมาในอีกช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งถือเป็นลักษณะปกติตามธรรมชาติ แต่ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่เกิดจากอิทธิพลของลมมรสุมนั้น อาจเกิดขึ้นจากความไม่สมดุลของมวลทรายที่ถูกพัดพาออกไปจากชายฝั่ง และมวลทรายที่ถูกพัดพาเข้ามาในชายฝั่ง

ส่วนลมพายุซึ่งไม่ถือเป็นลมประจำถิ่น เพราะไม่มีช่วงเวลาที่เกิดขึ้นแน่นอน ก็มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเกิดการกัดเซาะชายฝั่ง เพราะช่วงเวลาที่เกิดลมพายุขึ้น จะก่อให้เกิดคลื่นขนาดใหญ่ และกระแสน้ำที่รุนแรงกว่าปกติ เคลื่อนเข้าปะทะชายฝั่ง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสภาพทางกายภาพของชายฝั่ง รวมถึงจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายมวลทราย มากกว่าช่วงที่เกิดลมมรสุม ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการเกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

-**สภาวะการเกิดน้ำขึ้น-น้ำลง** น้ำขึ้น-น้ำลง เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงระดับน้ำในทะเล มหาสมุทร และแหล่งน้ำที่น้ำทะเลขึ้นถึง ซึ่งเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างแรงดึงดูดของดวงจันทร์ โลก และดวงอาทิตย์ โดยการเกิดน้ำขึ้น-น้ำลงมีผลต่อการเคลื่อนตัวของตะกอนดินเลน และมวลทรายบริเวณชายฝั่ง ในบางช่วงเวลากการเคลื่อนตัวของตะกอนดินเลน และมวลทราย อันเกิดจากอิทธิพลของน้ำขึ้น-น้ำลง อาจอยู่ในภาวะที่ไม่สมดุล ก็จะมีส่วนทำให้เกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งได้เช่นกัน

2. **การกระทำของมนุษย์** การมุ่งเน้นพัฒนาความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ โดยขาดการคำนึงถึงการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ของประเทศ ซึ่งพื้นที่ชายฝั่งเป็นบริเวณหนึ่งที่มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณชายฝั่งทะเล เกิดความเสื่อมโทรม และเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กระบวนการกัดเซาะชายฝั่งเกิดความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งกิจกรรมการพัฒนาที่สำคัญ มีดังนี้

-**การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง** การมุ่งเน้นพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้เกิดโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลเป็นจำนวนมาก ทั้งการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึก การสร้างนิคมอุตสาหกรรม การสร้างเส้นทางคมนาคมขนส่งชายฝั่ง เพื่อสนองตอบภาคการผลิตอุตสาหกรรม รวมถึงการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยการมุ่งพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดการก่อสร้างที่พักอาศัย สถานตากอากาศ และการสร้างร้านค้าพาณิชย์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งการพัฒนาในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากกับสภาพทางกายภาพของชายฝั่ง ทรัพยากรธรรมชาติ และระบบนิเวศชายฝั่ง ทำให้สภาพแวดล้อมของชายฝั่งขาดความสมดุล และเป็นปัจจัยเสริมให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งได้ง่ายและรุนแรงมากขึ้น

-**การบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน** การพัฒนาการเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น กุ้งกุลาดำ ในช่วงเวลาหนึ่งที่ผ่านมานี้ ได้ทำลายพื้นที่ป่าชายเลนไปเป็นจำนวนมาก ทำให้สูญเสียทรัพยากรที่เป็นปราการขนาดใหญ่ และมีความสำคัญในการป้องกันกระแสน้ำ กระแสน้ำรวมถึงระบบรากของไม้ชายเลนยังช่วยดักตะกอนโคลนที่ฟุ้งกระจายให้ตกตะกอน ตลอดจนช่วยให้อินทรีย์วัตถุรวมตัวกันขากต่อการพังทลายอีกด้วย จึงทำให้บริเวณที่มีการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน ประสบกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งได้ง่าย

-**การสร้างเขื่อน และอ่างเก็บน้ำบริเวณต้นน้ำ** การบริหารจัดการน้ำด้วยการสร้างเขื่อน และอ่างเก็บน้ำบริเวณต้นน้ำทำให้การไหลของกระแสน้ำเกิดการชะลอตัว และมีตะกอนจำนวนมากหนึ่งตกตะกอนอยู่ในลำน้ำ รวมถึงมีตะกอนบางส่วนถูกกักไว้บริเวณเหนือเขื่อน ส่งผลให้ปริมาณตะกอนที่ไหลลงสู่ทะเลสาบปากแม่น้ำมีน้อยลง เป็นผลให้ขาดตะกอนที่จะถูกเติมเข้าไปแทนที่ตะกอนในบริเวณชายฝั่ง ที่ถูกพัดพาออกไปยังบริเวณอื่น ทำให้ชายฝั่งบริเวณดังกล่าวเกิดการกัดเซาะชายฝั่งได้ง่ายกว่าชายฝั่งที่ได้รับการเติมเต็มจากตะกอนอย่างสม่ำเสมอ

-**การสูบน้ำบาดาล** การพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องใช้น้ำบาดาลในกระบวนการผลิตซึ่งการเจริญเติบโตทางด้านอุตสาหกรรมมีมาก การใช้น้ำบาดาลก็ยังมีมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งการใช้น้ำบาดาลที่เกินศักยภาพมีส่วนทำให้เกิดการทรุดตัวของแผ่นดิน พร้อมกับมีส่วนทำให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งได้ด้วยเช่นกัน

-**การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก** ในปัจจุบันมีนักวิชาการจากทั้งในและต่างประเทศศึกษาพบว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก อันเกิดจากภาวะโลกร้อนซึ่งมนุษย์เป็นผู้ก่อขึ้นนั้น ทำให้ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เช่น อุณหภูมิของโลกเพิ่มสูงขึ้น สภาพอากาศมีความแปรปรวน ช่วงเวลาของฤดูกาลเกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดลมพายุบ่อยครั้งและมีความรุนแรงมากขึ้น ตลอดจนระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะการเพิ่มสูงขึ้นของระดับน้ำทะเล ทำให้ชายฝั่งทะเลเกิดการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรงขึ้น เนื่องจากระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้น้ำทะเลรุกเข้าไปแผ่นดินมากขึ้น (ธวัชชัย, 2551)

ผลกระทบจากปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอ่าวไทย

ผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ชายฝั่งของประเทศไทย ส่งผลกระทบต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทั้งระบบนิเวศชายฝั่ง สภาพเศรษฐกิจ และวิถีการดำรงชีวิตชุมชนชายฝั่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ได้แก่ ระบบนิเวศชายหาด ป่าชายเลน ระบบนิเวศแหล่งหญ้าทะเล และแนวปะการัง ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งโดยตรงทั้งโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศ ส่งผลต่อความสมบูรณ์ของสิ่งมีชีวิตในทะเล และความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงห่วงโซ่อาหาร รวมถึงความอุดมสมบูรณ์ตามสภาพธรรมชาติของนิเวศชายฝั่งเสื่อมโทรมลง

2. สภาพเศรษฐกิจ บริเวณชายฝั่งทะเลที่ประสบกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ รวมถึงพื้นที่ชายฝั่งทะเลจะสูญเสียความอุดมสมบูรณ์และความสวยงามตามธรรมชาติ ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวลดน้อยลงส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นรายได้หลักของประเทศ โดยทำให้สภาพเศรษฐกิจทั้งของชุมชน และผู้ประกอบการ ตลอดจนรายได้โดยรวมของประเทศลดน้อยลง ทั้งนี้ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนด้วยเนื่องจากประชาชนต้องสูญเสียพื้นที่การเกษตร และไม่สามารถประกอบอาชีพได้ดั้งเดิม ทำให้มีรายได้น้อยลง นอกจากนี้รัฐบาลยังต้องเสียดุลงบประมาณจำนวนมากเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น การสร้างกำแพงกันคลื่น รอคักทราย เป็นต้น

3. ด้านสังคม ชุมชนที่ตั้งถิ่นฐานบริเวณชายฝั่งส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเมื่อต้องประสบกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ทำให้สูญเสียทั้งที่อยู่อาศัย และพื้นที่ทำกิน จนไม่สามารถอยู่อาศัยในพื้นที่เดิมต่อไปได้ ต้องทยอยย้ายถิ่นไปยังพื้นที่อื่น ย่อมทำให้วิถีชีวิต และวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เพราะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ที่อยู่อาศัยแห่งใหม่ พร้อมทั้งต้องเรียนรู้วิถีการประกอบอาชีพใหม่ ๆ

นอกจากนี้ศาสนาสถานซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน ก็ได้รับผลกระทบ เช่น ที่วัดโคกมนาราม ต. แหลมผักเบี้ย อ. บ้านแหลม จ. เพชรบุรี แต่เดิมเคยตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้ชายฝั่งต้องย้ายไปตั้งห่างจากชายฝั่ง เนื่องจากไม่สามารถประกอบศาสนกิจได้ รวมถึงกุโบร์ (หลุมฝังศพของผู้นับถือศาสนาอิสลาม) ได้ถูกน้ำทะเลพัดหายไปบางส่วน ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ

4. ด้านคุณภาพจิตใจ ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทำให้ชุมชนต้องสูญเสียที่ดิน ที่ทำกิน ละที่อยู่อาศัย ทำให้ต้องเปลี่ยนวิถีชีวิต เกิดความวิตกกังวล และความสัมพันธ์ระหว่างเครือเพื่อนบ้านห่างเหิน และอาจต้องปรับเปลี่ยนอาชีพส่งผลให้คุณภาพชีวิตต่ำลง

เขียนโดย suttirat ที่ 08:05

 แนะนำใน Google

ไม่มีความคิดเห็น:

แสดงความคิดเห็น

ป้อนความคิดเห็นของคุณ...

แสดงความคิดเห็นในฐานะ: **บัญชีผู้ใช้ Goog** ▼

[เผยแพร่](#) [แสดงตัวอย่าง](#)

[บทความใหม่กว่า](#)

[หน้าแรก](#)

[บทความที่เก่ากว่า](#)

สมัครสมาชิก: [ส่งความคิดเห็น \(Atom\)](#)

เทมเพลต Simple. ขับเคลื่อนโดย [Blogger](#).